

Az alföldfásítás rövid története

Dr. Barna Tamás
KEFAG R.T. ESZT

Az Alföld évezredekkel ezelőtti, természetes növénytakarójára a nagy kiterjedésű füves puszták és mocsarak voltak jellemzők, melyeket kisebb-nagyobb kiterjedésű erdők tarkítottak.

A népvándorlások kora után letelepedett és alapvetően földművelésből élő, egyre gyarapodó népességnek mind nagyobb szántóterületre volt szüksége ahhoz, hogy a rohamosan növekvő élelmiszer szükségletet meg tudja termelni. Emiatt fokozatosan kivágták az erdőket és feltörték a füves pusztákat, lecsapolták a mocsarakat.

A XVIII. században az Alföld annyira kopár, fátlan volt, hogy KRÁMER JÁNOS GYÖRGY, a soproni születésű tábori orvos, a „*morbus hungaricus*”, a magyar betegségnek tartott tüdővész egyik fő okát az egészségtelen, fátlan környezetben látta. Részben ennek hatására is, MÁRIA TERÉZIA az 1769-ben kiadott *Erdőrendtartásában* előírta vármegyei csemetekertek létesítését, azzal a feladattal bízva meg őket, hogy ingyenes csemetével lássák el a településeket és előírta azt is, hogy hová, milyen fafajt ültessenek.

A Duna-Tisza közti futóhomok megkötésével először Szeged város főmérnöke VEDRES ISTVÁN próbálkozott a XIX. szd. elején, amikor nyárákat és fűzeket ültetett a homok megkötésére. A XIX-XX. szd. fordulóján KISS FERENC létesített hatalmas erdősítéseket Ásotthalom környékén a homok megkötésére. Kecskemét határának fásításában úttörő szerepet játszott BAKKAY JÓZSEF.

Az Alföld fásításban korszakos jelentőségű a KÁAN KÁROLY nevéhez fűződő 1923. évi XIX. törvény, amely előírta, hogy be kell erdősíteni a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan földrészleteket, a többit pedig erdősávokkal, fasorokkal kell körbevenni. Sajnos a világviszonylatban is korszerű törvény előírásaiból a gyakorlatban nem sok valósult meg, a két világháború között Magyarország erdősültsége alig növekedett. Noha a törvény célja éppen az volt, hogy az Alföld fásításával pótoljuk a trianoni békeszerződés miatt elvesztett faanyag forrásokat, miközben emberi tartózkodásra egészségesebb és a mezőgazdasági termelés számára is jobb körülményeket teremtünk.

A II. világháború után kialakult szocialista tervgazdaság parancsuralmi módszerei kellettek ahhoz, hogy számottevően növekedjen az alföldi fásítások területe. Számos település körül védőfásításokat hoztak létre, később a termelészövetkezetek támogatásának burkolt módszere volt a fásítás jelentős támogatása. Az alföldi fásítások döntő hányada termelészövetkezeti erdőként keletkezett. Ebben az időszakban, főleg az Alföldön megvalósult fásításoknak köszönhetően, Magyarország erdősültsége 11 %-ról kb. 17 %-ra növekedett 1990-ig.

Az Alföld fásítása ma is folytatódik. A cél az, hogy Magyarország erdősültsége legalább 25 % legyen. Ez a magán tulajdonban lévő, mezőgazdasági művelésre alkalmatlan földek fásításával érhető el, amit állami támogatások segítenek elő.